

Розділ 1

Тієї літньої ночі я засинав зі сподіванням, що, коли прокинуся, світ стане інакшим. Уранці пролуплюю очі й бачу, що світ не змінився. Відкидаю простирадла й лежу. Вікно відчинене, кімнату наповнюють ранкове світло й уже спекотне повітря.

Тягнуся до радіоприймача. Вмикаю. Грає «Alone». «Наодинці». Холера, «Наодинці» у виконанні гурту «Heart» — «Серце». Далєбі, не улюблена моя пісня. І не улюблений гурт. І не улюблена тема. «Ти не знаєш, як довго я...»

Мені п'ятнадцять.

Мені нудно.

Я нещасний.

Я чомусь захотів, щоб сонце розтопило небесну блакить. Тоді небо було б таке саме нещасне, як я.

Ведучий проторохтів якусь тупу банальну вставку — щось на зразок «Літо! Стає гаряче! Навіть спекотно!» — і поставив ту ретромелодію із «Самотнього Рейнджера». Він її щоранку ставить. Очевидно, думає, що це крута традиція — отак-от будити світ. «Вйо, Срібло!» Хто взяв його на роботу? Цей ведучий мене добиває. Типу, що, слухаючи «Увертюру Вільгельма Телля», ми повинні уявляти, як Самотній Рейнджер і Тонто женуть на конях пустелею? Та скажіть йому хтось, що нам не по десять рочків. «Вйо, Срібло!» Тьху. В ефірі знову цей голос: «Прокидайся, Ель-Пасо! Сьогодні понеділок, 15 червня 1987 року! Я повторюсь — 1987-й! Уявляєте?! І нині ми вітаємо з днем народження Вейлона Дженнінгса, якому

Арістотель і Данте розкривають таємниці всесвіту

виповнюється п'ятдесят!». Кого-кого?! Вейлона Дженнінгса?! Чорт, відколи це на рок-станції шанують кантрі? Ведучий тим часом розповідає передісторію, чим показує, що в нього таки є мізки. Він розказує, що в 59-му Вейлон Дженнінгс вижив у авіакатастрофі, у якій загинули Бадді Голлі й Річі Валенс. І на цій трагічній ноті ставить римейк «La Bamba» від «Los Lobos».

«La Bamba». Ну це ще пів біди.

Я босоніж притупую по дерев'яній підлозі. Тоді й головою починаю кивати в ритм. Цікаво, про що думав Річі Валенс, коли літак невблаганно мчав назустріч земній тверді? «Чуєш, Бадді? Кінець пісні».

Це ж треба, як рано завершилася їхня пісня. Завершилася, щойно розпочавшись. Справді сумний кінець.

Розділ 2

Заходжу на кухню. Мама готує обід на кільканадцять осіб: до нас сьогодні придуть її подружки-католички. Я наливаю собі апельсинового соку.

— Може, ти хоч привітаєшся? — усміхається мама.

— Якраз думав над цим.

— Ну, я рада, що ти принаймні виліз із ліжка.

— Над цим ще довше довелося думати.

— Мабуть, поки думав, знову задрімав.

— Тримався з усіх сил, — кажу.

Мама сміється.

— Та й узагалі, я не спав. Я слухав «La Vamba».

— Ех, Річі Валенс, — тихо зітхає мама. — Так прикро.

— Угу. Розбився. Як і твоя улюблена Петсі Клайн.

Мама зажурено киває. Я часто чую, як вона наспівує «Crazy», й усміхаюся собі під носа. Мама помічає це й теж усміхається. Це типу наш секрет. У неї гарний голос.

— Літаки розбиваються... — шепоче мама радше до себе, ніж до мене.

— Нехай Річі Валенс загинув молодим, але він устиг чогось досягнути, — зазначаю. — Серйозно, він уже чогось та й досягнув. А я? Чого я досягнув?

— У тебе ще все попереду, — каже мама. — Ти маєш купу часу.

Невиправна оптимістка.

— Спершу треба стати людиною, — зауважую.

Вона зиркає спідлоба.

— Мені п'ятнадцять, — пояснюю.

— Я знаю, скільки тобі років.

— П'ятнадцятирічних не вважають людьми.

Мама вибухає сміхом. Вона вчителює в старшій школі, тому в глибині душі згодна зі мною. Принаймні частково.

— Що у вас за зустріч сьогодні?

— Хочемо реорганізувати благодійну їдальню.

— Нащо?

— Їсти всім треба.

Мама допомагає нужденним. Вона сама росла в злиднях і знає, що таке голод. На відміну від мене.

— Так, — кажу, — це точно.

— Може, і ти нам допоможеш?

— Авжеж, — відповідаю.

Направду я взагалі ненавиджу волонтерити. Але проблема в тому, що моїм життям постійно розпоряджаються інші.

— Чим сьогодні будеш займатися? — не без докору запитує мама.

— Піду вступлю в банду.

— Не смішно.

— Я ж мексиканець, чим мені ще займатися?

— Не смішно.

— Гаразд, не смішно.

Ні то ні.

Треба негайно вислизнути з дому. Хоча й піти мені нема куди.

Коли приходять мамині подружки-католички, я буквально задихаюся. І річ навіть не в тому, що їм усім за п'ятдесят. І навіть не в тому, що вони навперобій торочать, як я швидко расту й стаю справжнім чоловіком. Ні, я вже все це сто разів чув, що далеко не найгірше. Ба більше, я спокійно витримую, коли вони трясуть мене за плечі, приказуючи: «Дай-но я на тебе гляну! Боже милий! *Dejame ver. Ay que muchacho tan guapo. Te pareces a tu papa*». Начебто там є, на що дивитися. Я як я. Так,

авжеж, з лица — я викапаний татко. Начебто це така велика рідкість.

Ні, справді вибішує те, що в моєї матері більше друзів, ніж у мене. От хіба це не трагедія?

Я надумав піти в басейн у Меморіал-парк. Дурна була ідея, звісно. Зате моя.

Коли я вже йшов до дверей з перекинутим через плече рушником, мама вихопила його й подала інший. У маминому світі були якісь свої правила про рушники. У тих правил, ясна річ, не розумів. І поширювалися вони не лише на рушники.

Мама прискіпливо роздивляється мою футболку. Знову цей невдоволений погляд. Зараз скаже вдягнути іншу.

— Це моя улюблена футболка, — пробую спрацювати на випередження.

— Ти ж у ній учора був.

— Так. Це Карлос Сантана.

— Я в курсі.

— Мені її тато на день народження подарував.

— Не пригадую, щоб ти сильно їй зрадив, коли розпаковував подарунок.

— Я просто думав, там буде щось інше.

— Наприклад?

— Та не знаю. Щось інше. Ну, типу... Футболка на день народження? — я спідлоба зиркаю на маму. — Складний у тата характер. Мабуть, я просто його не розумію.

— Арі, нормальний у нього характер.

— Він переважно мовчить.

— А люди, які багато балакають, далеко не завжди кажуть правду.

— Може, і так. Словом, я полюбив цю футболку.

— Воно й видно, — усміхається мама, а слідом і я.

— Тато купив її, коли вперше пішов на концерт Сантани.

— Так, я ж із ним ходила. І ця футболка вже побита міллю й часом.

— Зараз пушу сльозу.

— Я б на це подивилася.

— Мам, ну літо ж надворі.

— Так, я помітила, що надворі літо.

— Улітку інші правила.

— Улітку інші правила, — повторює вона.

Мені подобалося, що влітку інші правила. І мама влітку не така сувора.

Вона розчепіреними пальцями розчісує мені чуприну.

— Дай слово, що завтра ти цю футболку не одягатимеш.

— Добре, — кажу, — даю слово. Але й ти дай слово, що не вкинеш її до кошика.

— То сам пери вручну, хіба ж я проти, — усміхається мама. — Гляди не втопись.

— Якщо втоплюся, подбай про мого песика.

Жартую. Немає в нас песика.

Вона сміється. Мама завжди розуміє мої жарти. А я — її. Що-що, а жартувати ми вміємо. Ми взагалі напрочуд добре ладнаємо. Хоча мама — ще та загадка всесвіту. Я точно розумію тільки те, за що її покохав батько. Але мені в голові не вкладається, за що батька покохала вона. Пам'ятаю, колись, у років шість-сім, я злився на нього, бо він зі мною ніколи не грався. І завжди здавався таким далеким і чужим. Чи вдавав, що мене взагалі немає. Я сердився так, як тільки можуть сердитися хлопчачки. І навіть якось спитав маму в лоб:

— Як ти могла вийти за нього заміж?

А мама всміхнулася, розчепіреними пальцями розчесала мені чуприну — вона постійно так робить, подивилася в очі й спокійно, без найменшого сумніву відповіла:

— Він був золотою людиною.

Хотілося запитати, куди ж та золота людина поділася.

Я виходжу надвір. Спека стоїть немилосердна. Ящірки — й ті краще розуміють, що в такий день надвір краще не висовуватися. І пташок не чути. Смола, якою залиті тріщини в асфальті, розтанула. Блідо-блакитне небо. Курява. І більш нічого. Мені спадає на думку, що, тікаючи від спеки, усі виїхали з міста. А може, усі вимерли, як у тих науково-фантастичних фільмах. Може, я — останній хлопець на Землі. Саме цієї миті повз мене проїжджає на велосипедах сусідська шпана. Тепер уже мені на правду хочеться бути останнім хлопцем на Землі. Пацани регочуть, петляють, підрізають один одного. Очевидно, їм весело.

— Агов, Мендосо! Що ти, з друзями гуляєш? — кричить один.

Я махаю рукою, мовляв, ха-ха-ха, гарний жарт. А тоді виставляю середнього пальця.

Головний дотепник різко гальмує, розвертається й починає намотувати кола.

— Ану, — каже, — ще раз покажи.

Я знову демонструю середнього пальця.

Він зупиняється й починає змірювати мене поглядом.

Я такого не лякаюся. Тим паче знаю, хто це. Колись до мене приколупався його брат — Хав'єр. Я натовк йому пику. Ми нині довіку вороги. Та я й не шкодую. Так, характер у мене ще той. Ніде правди сховати.

Тепер дотепник на велосипеді намагається залякати мене своїм гарчанням:

— Мендосо, — каже, — не наривайся.

Я знову показую середнього пальця, а потім прокручую кисть і наставляю йому в лице, наче пістолет. Той налягає на педалі. Я багато чого боюся, але не таких, як він.

Зазвичай хлопці мене не займають. Навіть ті, що вештаються ватагами. Пацани на велосипедах знову проносяться повз, викрикуючи щось на ходу. Їм там усім по тринадцять-чотирнадцять, тож нариваються вони лише задля розваги. А коли зникають з поля зору, я починаю жаліти себе.

Жаліти себе — ціле мистецтво. Мабуть, мені це почасти навіть подобається. Можливо, це пов'язано з тим, коли я народився. Так, однозначно. Мені не подобається бути умовно єдиною дитиною в сім'ї. Я навіть не знаю, як відповідати на запитання «скільки вас у батьків?», бо я єдина й водночас не єдина дитина в сім'ї. А це відстій.

У мене є старші сестри-близнючки. Старші на дванадцять років. А дванадцять років — це ж ціла вічність. Ну серйозно. Вони до мене завжди ставилися як до іграшки. Чи як до домашньої тваринки. Я й сам люблю собак, але іноді почувуюся не інакше як сімейним талісманом. Маскотом. Та в іспанській же так і є! Mascoto. Означає «песик — домашній улюбленець». Кайф. Арі — домашній улюбленець.

А ще в мене є брат. На одинадцять років старший. І з ним у нас взаємини навіть гірші, ніж із сестрами. Хоча які взаємини, якщо в нашому домі мені заборонено навіть його ім'я згадувати? Та й чим тут хизуватися? Тим, що мій старший брат сидить? Його у нашій сім'ї взагалі не згадують. Ані мати з батьком, ані сестри. Усі мовчать. Можливо, саме те мовчання так на мене вплинуло. Так, сто відсотків. Мовчання — перший крок до самотності.

Коли народилися сестри й брат, батькам жилося не просто. «Непросто» — це їхнє улюблене слово. Вони